

Policy Gatubelysning

- Mål
- Taxa
- Reglemente
- Policy
- Plan
- Delegationsordning
- Riktlinje

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställd	Beslutsinstans
Gatubelysningspolicy	Policy	2024-09-30	KF 2024/§106
Dokumentansvarig	Diarienummer	Reviderad	Giltig till
Enhetschef Gata/Parkenheten	KS2024/317	2025-10-20 2026-03-03	--
Dokumentinformation			
Styrdokument för kommunens gatubelysningsnät			
Dokumentet gäller för			
Markaryds kommun			

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1 Syfte med gatubelysning	1
1.2 Hänsynstagande och ekonomi.....	1
2. Kommunens ansvar	2
3. Drift och förvaltning.....	2
4. Avveckling av befintlig belysning.....	3

1. Inledning

Markaryds kommun skall förse invånarna med belysning på allmänna platser där kommunen är huvudman såsom gator, vägar, gång- och cykelbanor, lekplatser, torg och parker. Utöver detta finns det vägar där Trafikverket är huvudman, men där kommunen äger vidhörande gatubelysning. Mängden av sådan belysning måste alltid ställas i relation till nyttan för allmänheten med betoning på säkerhet och trygghet. Kommunen eftersträvar och arbetar kontinuerligt med effektiviseringar och översyn, varför förändringar i gatubelysningsnätet kommer att ske.

Kommunen har enligt gällande lagstiftning ingen grundläggande skyldighet att sörja för gatubelysning i tätorter eller på landsbygden. Grundprincipen i Markaryds kommun är dock att kommunala gator inom kommunens tätorter alltid bör förses med belysning om inte särskilda skäl föreligger. Gång- och cykelvägar, som trafikerats av oskyddade trafikanter, ska prioriteras före bilvägar.

Vid nyexploatering inom detaljplanerat område åligger det exploatören att utföra och bekosta belysningsanläggningen i enlighet med gällande plan- och genomförandebeskrivning. Belysningsanläggningen skall utföras enligt kommunens standard och motsvara områden med i kommunen likvärdig trafikmiljö.

1.1 Syfte med gatubelysning

- God trafiksäkerhet
- God belysning för oskyddade trafikanter
- Orienterbarhet
- Estetik
- Bidra till ökad upplevelse och ökad kvalitet för utomhusmiljön

Barn-, landsbygds- och trygghetsperspektiv är andra parametrar som också kan komma att vägas in i förvaltningen av gatubelysningen.

1.2 Hänsynstagande och ekonomi

Uppsättning av gatubelysning förutsätter att medel finns avsatta i kommunens budget. Ekonomiska prioriteringar kan innebära att beslutad belysning blir utförd under annat budgetår än beslutsåret.

Teknisk förvaltning följer kontinuerligt upp underhållsbehovet av gatubelysningsnätet och väger in framtida drift- och reinvesteringskostnader för att de ska ligga inom ramen för kommunens budget.

Markaryds kommun arbetar för att gatubelysningen om möjligt ska vara i teknikens framkant gällande energi och miljö för att minimera negativ miljöpåverkan. Teknisk förvaltning genomför eller undersöker möjligheten till energibesparingar såsom övergång till LED-belysning, tidsstyrda

dämpningar av belysningen på så kallad trafiksvag tid (23:00 – 04:00), men värderar också behovet av befintliga belysningsanläggningar.

2. Kommunens ansvar

Kommunen är huvudman för gatubelysningen inom och utanför tätorterna där kommunen är huvudman för gator, vägar samt gång- och cykelvägar (GC-vägar). För befintlig gatubelysning på enskilda vägar, där belysningen inte överlåtits till annan juridisk person, har kommunen också ansvar för förvaltningen.

Kommunen ansvarar för drift och underhåll av gatubelysning utanför tätort om något av följande kriterier för väg eller gång- och cykelväg uppfylls:

1. Inom detaljplanerat område
2. Vid koncentrerad bebyggelse. Med koncentrerad bebyggelse avses minst 7 bostadshus med fast boende och/eller verksamheter utmed samma väg.
 - a. Bostadshusen/verksamheterna ska ha ett inbördes avstånd på mindre än 100 meter.
 - b. Bebyggelsen ska ligga i direkt anslutning till vägen och ha primär utfart mot denna.
3. På sträcka med tydlig koppling till målpunkt med stor allmän yta.
4. Belysning ska avse väg med allmän trafik. Så kallad gårdsbelysning eller väg för huvudsakligen privat bruk omfattas inte av kriterierna.

Kommunen kan, men behöver ej, tillhandahålla belysning enligt nedan:

- Plan- och genomförandebeskrivning till detaljplan kan föreskriva gatubelysning förvaltat av kommunen
- GC-vägar till och från skola eller större arbetsplats
- Busshållplatser, där tyngdpunkten ligger på barn och ungdomar
- Tätbebyggda områden som affärsgator, villaområden, mindre genomfartsleder och GC-vägar

3. Drift och förvaltning

Underhåll av gatubelysningen sker enligt följande:

- Inspektion sker 2 gånger per år
- Trasiga eller på annat sätt defekta lampor/armaturer byts löpande ut
- Rötskadebesiktning av trästolpar sker vart 8:e år
- Inkomna felanmälningar hanteras enligt gällande prioritering. Fel av karaktären där el- eller trafiksäkerheten kan äventyras åtgärdas omedelbart. Åtgärdstid för övriga fel beror bl. a. på omfattning och årstid.

För befintlig gatubelysning gäller att när större åtgärder krävs, t ex underhållsinsatser som utmynnar i utbyte av stolpar, behålls belysningen endast om någon av nedanstående förutsättningar uppfylls:

- Konfliktpunkter med hög trafikbelastning och olycksrisk
- Vägsträckan ligger inom tätbebyggt område enligt lokala trafikföreskrifter
- Busshållplatser med permanent påstigningsplats för skolbarn
- GC-vägar som regelbundet används till och från skola samt större arbetsplats
- Särskilda offentliga anläggningar
- Vägsträckan har blandad trafik av gående, cyklar och bilar samt är riskfylld i sin utformning

4. Avveckling av befintlig belysning

Beslut om avveckling av gatubelysningsstolpar fattas av Teknisk förvaltning.

Vid avveckling enligt ovan ska i förekommande fall aktuell väghållare erbjudas möjlighet att överta belysningen, vilket då även innefattar ansvaret för att förvalta anläggningen. I andra hand skall aktuell fastighetsägare få erbjudande om att överta anläggningen, vilket därmed också innefattar förvaltningen.

Om väghållare eller fastighetsägare inte är villig att ta över befintlig gatubelysning ombesörjer kommunen demontering, rivning samt bortforsling av gatubelysningssystemet

Övrigt gällande befintlig belysning

- Icke miljövänliga belysningsarmaturer avvecklas snarast
- Belysningscentralerna, idag sammanbyggda med nätägarens nätstation, skall flyttas till separata gatubelysningskåp där styrning/övervakning kan ske